

ערעור על תוצאות תחרות ארצית בנחל חצרים ב-10.4.2021 - סיכום דיון והחלטת ועדת הערעורים

הועדה המורחבת : אנדרה קוצר, נמרוד כהן, ארם יעקבי, שמעון שומרני וגנית אשכנזי.

רקע

בעקבות התחרות הארצית שנערכה בנחל חצרים ב-10.4.2021 הוגש ערעור בגין הנימוקים הבאים:

1. החלפה בין מיקומי תחנות 61 ו-62 (תחנה 61 הוצבה במיקום של תחנה 62 ולהיפך);
2. אי הצבת סרטי סימון בתחנות הנ"ל הכוללים את מספרי התחנה (הסרטים היו במקום, אך ללא הקוד של התחנה, מה שמנע אימות של קוד התחנה בעקבות ההחלפה);
3. תיקון ההחלפה השגויה התבצע ע"י המועדון המארגן תוך כדי התחרות, וזאת על דרך תיקון ידני של מספרי הקודים בתחנות 61 ו-62.

הערעור הוגש על ידי המתחרה זף סגל וכלל בקשה לפסילת המסלולים שכללו את התחנות הנ"ל. בבסיס בקשת פסילת המסלולים נטען כי הופרו התנאים האחידים שיועדו לכלל המשתתפים ועקב שינוי תנאי התחרות בזמן אמת נוצר מצב בו לראשוני הנוטים אשר השתתפו באירוע היו תנאי תחרות שונים לחלוטין, ובכך נפגעו ההוגנות והשוויוניות בתחרות.

חברי הועדה דנו במשך מספר פגישות בעובדות שנאספו, ניתחו את העובדות, הנתונים והעדויות, דנו בהשלכות האפשריות ולהלן סיכום העובדות, מסקנות והחלטת הועדה.

העובדות:

1. על התחנות עם קוד 62 וקוד 61 נרשם קוד שגוי (בוצעה למעשה החלפת קודים בין תחנות אלה) וכן סרטי הבקרה באותן תחנות לא כללו מספר קוד כלשהו.
  2. התחנה עצמה הייתה במקומה ומוקמה היטב בפרט הנוף שהוגדר במפה בתיאור התחנה.
  3. במהלך התחרות (בסביבות שעה 9:50, שזה בערך באמצע חלון הזינוקים שהיה בין 9:00 ל-11:00), לאחר שהתגלתה הטעות בעקבות דיווח של נוטים שחזרו מהשטח, התבצע על ידי המועדון המארגן, ללא יידוע המנהל תפעול שנכח בשטח, תיקון ידני של הקודים בשתי התחנות. בחלק מהקטגוריות תחנות אלה היו ממוקמות במחצית הראשונה של מסלול הניווט כך שלמעשה התיקון בוצע לאחר שבתחנה הנ"ל כבר עברו מתחרים רבים, ולפני שעברו בה מתחרים רבים אחרים.
  4. ההתערבות הידנית בוצעה ע"י נציגי המועדון המארגן בתום לב וללא שיקולים זרים.
4. הקטגוריות המעורבות הן: ארוך, בינוני+, בינוני א', בינוני ב', בינוני נוער, קצר+D, קצר+H.

מהלך הדיון:

ראשית, חשוב לציין כי בספורט הניווט תמיד תהיה קיימת מידה מסוימת של אי-הוגנות בתנאי התחרות ולא ניתן להגיע ל-100% הוגנות. דוגמאות לכך הם תנאי מזג אוויר משתנים כמו גשם זלעפות שמתחיל באמצע התחרות, נוכחות מקרית של נוטים באזור תחנה (מה שמקל על זיהויה), יצירת שבילי נוטים המובילים לתחנה (יתרון שלראשוני המתחרים אין) ועוד.

בנוסף, יתכנו גם תנאים של אי שוויוניות בגין גורמים אירגוניים או תקלות טכניות כגון טעויות מיפוי קלות, הצבת תחנה לא במקומה ו/או מוסתרת, קוד שגוי ועוד, אשר יכולות לגרום לפגיעה מסוימת ולעיתים רק בחלק מהמתחרים, אך לרוב פגיעה כזו לא תעלה כדי פגיעה מהותית בשוויוניות או בהוגנות התחרותית המצדיקה בהכרח נקיטת צעדים כלשהם.

גישה זו מתוארת גם במסמכי האיגוד העולמי (ה-IOF)¹, אליהם מפנה תקנון הערעורים של האיגוד (30.12.2019) לפיה תחרות הניווט לא יכולה להיות הוגנת ב-100%, כי תמיד יהיה מרכיב מסוים של מזל ואם ישנם בעיות טכניות לא מהותיות בארגון התחרות, הן לא מהוות עילה לביטול.

יחד עם זאת, ברור כי חובת האיגוד והמארגנים הינה לשמור גם על עקרון השוויוניות וההוגנות בתנאי התחרות, שכן עקרונות אלה מהווים אבן יסוד לאמינות תחרויות הליגה של האיגוד, שמטרתן לקבוע מיהם רצי הניווט המהירים ביותר במסלול/קטגוריה ביום האירוע וכפועל יוצא מכך – בעונה כולה. תחרויות אלו מהוות יעד לאימוני הנוטים ולהתמקצעותם, ונמצאות בליבת מהותו של האיגוד כאיגוד ספורט מקצועי ותחרותי.

בהתאם לכך, ולאור ההשקעה הגדולה (בעיקר במונחי זמן) של המתחרים והמארגנים, ביטול של מסלול לדעת הוועדה, צריך להתבצע כצעד חריג אותו יש לנקוט רק במקרה של פגיעה מהותית ומשמעותית, וכשאין חלופה סבירה אחרת לתיקון הפגיעה.

ולגופו של עניין:

הטעות בקודים בתחנות 61 ו-62 הייתה טעות משמעותית בארגון התחרות, בעיקר נוכח העובדה שגם לא היו סרטים לצידם הכוללים את קוד התחנה הנכון (מה שהיה מאפשר לנוטים לעלות על הטעות).

בנסיבות כאלה יש לרוב יתרון לנוטים מנוסים, שכן יש להם סיכוי טוב יותר להבין במהירות יחסית כי מדובר בתקלה בקוד התחנה ולהמשיך בתחרות ללא פגיעה משמעותית בביצוע, בעוד הנוטים הפחות מנוסים מתקשים יותר להתמודד עם תקלה כזאת ללא פגיעה משמעותית בביצוע.

ואכן מניתוח התוצאות וזמני הביניים², וכן ממדגם של עדויות של נוטים שהתחרו, עולה כי במקרים רבים אכן הנוטים המאומנים יותר הבינו כאמור במהירות יחסית כי מדובר בבעיה טכנית בקוד, שכן בקטגוריות מסוימות, ובפרט בקטגוריות הגבוהות (של מתחרים מאומנים) לא מצאה הוועדה שהתקלה גרמה לעיוותים משמעותיים במדרג המתחרים (ביחס למדרג המתחרים בניכוי זמן הביניים של התחנה הבעייתית, ולא בניכוי התחנה הבעייתית וזו שלאחריה. כמו כן, הזמן המבוצב בתחנה לפי ה-Lap Combat לא נמצא חריג ביחס לשאר התחנות, וגם השונות של הזמן המבוצב בין הנוטים לא נמצאה חריגה). יחד עם זאת, נמצאו קטגוריות שבהם היה מספר לא מבוטל של נוטים שנפגעו, (לדוגמה H60) וגם באופן כולל על פני כל הקטגוריות היו מספר לא מבוטל של נוטים שנפגעו מהאירוע באופן לא שוויוני.

בנסיבות של החלפת התחנות בלבד, יתכן והיינו מגיעים למסקנה שלא הייתה עילה לביטול המסלולים שכן התקלה חלה באופן אחיד על כל המתחרים ולפיכך ניתן לטעון שבנסיבות אלה, על אף התקלה והפגיעה, האירוע לא עולה כדי פגיעה מהותית בהוגנות או בשוויוניות בין המתחרים בכל קטגוריה המצדיקה את פסילת המסלול.

מאידך, התערבות המועדון המארגן בתנאי התחרות בזמן התחרות, ותיקון ידני של הקוד הרשום על תחנות הניווט המדוברות בשעה שכבר כמחצית מהנוטים בערך כבר עברו את התחנה, הביא את הוועדה למסקנה כי המקרה חורג מהגדרה של תקלה טכנית, והייתה כאן פגיעה ישירה ולא זניחה בשוויוניות של תנאי התחרות: כתוצאה מהתיקון הנ"ל, שהתבצע בסביבות אמצע חלון הזמן של הזינוקים, חלק ניכר מהמתחרים במסלולים שכללו את אחת התחנות הנ"ל לפני שבוצע התיקון, התחרו בתנאים השונים באופן מובהק מיתר המתחרים באותו מסלול שעברו בתחנות המדוברות לאחר ביצוע התיקון.

הפתרון הראוי בנסיבות אלה:

לאחר שמצאנו שאכן ישנה פגיעה לא זניחה בשוויוניות של תנאי התחרות וכפועל יוצא מכך בהוגנות התחרותית, התחבטנו בשאלת הפתרון הראוי בנסיבות אלה.

בהתאם לתקנון הערעורים של האיגוד, פסילת מסלול הינו צעד חריג שיש להימנע ממנו, והמקרים שעשויים להצדיק פסילת מסלול הינם (ציטוט מתוך התקנון):

"6.1.1 כאשר יש פגיעה בהגינות הספורטיבית כלפי יותר מ- 10% מהמתחרים במסלול.

6.1.2 אם במהלך התחרות חל שינוי במצב השטח או במצב אחת התחנות, שהיה בו כדי להשפיע על התוצאות בצורה מהותית".

6.1.3 אם מידע מוקדם על בעיה במסלול (למשל תחנה חסרה) ניתן לחלק מהנוטים והעניק להם יתרון על פני אלה שלא קיבלו את המידע.

"...

בנסיבות שתוארו לעיל הגענו למסקנה שסעיפים 6.1.1 ו- 6.1.2 לתקנון הערעורים חלים בענייננו: הייתה פגיעה בהגינות התחרותית כלפי יותר מ- 10% מהמתחרים בכל קטגוריה שכללה את אחת מתחנות 61 או 62, וכן התבצע שינוי במהלך התחרות במצב אחת התחנות שהיה בו כדי להשפיע על התוצאות בצורה מהותית עבור חלק מהמשתתפים.

בדיונים בועדת הערעורים הועלתה האפשרות כי יתכן וחל גם סעיף 6.1.3 לתקנון הערעורים לאור העובדה שנוטים שחזרו מהמסלולים דיווחו למארגנים על הטעות בקודים של התחנות, כך שיש סבירות גבוהה לכך שהמידע הגיע גם לנוטים שטרם זינקו, מה שעשוי היה לתת להם יתרון תחרותי משמעותית על-פני חבריהם.

נוסיף כי הועדה דנה גם באפשרות של הורדה בדיעבד של לגים מהמסלול, אך אפשרות זאת הינה בעייתית בגין הנימוקים הבאים:

1. צעד זה מאוד לא מומלץ על ידי ה-IOF בטענה כי לרוב צעד זה בעיקר מגדיל אי-הוגנות (ראו מקור בהערת שוליים 1 ופירוט בו וכן סעיף 6.4 לתקנון הערעורים של האיגוד).
2. מסלולים רבים שנפגעו מהתקלה הינם מסלולים קצרים יחסית (כ-12 תחנות), כך שהורדת 2 לגים (התחנה התקולה וזו שאחריה) יכולה לגרום לעיוותים משמעותיים, כמו למשל להיטיב עם נווט שניווט לא טוב בלגים הללו ללא קשר לתקלה.

החלטת ועדת הערעורים והועדה המורחבת

כמצוין לעיל, ביטול מסלולים ובפרט מספר רב של מסלולים אינו עניין של מה בכך, שכן הושקעו משאבים רבים בארגון התחרות והמתחרים התאמנו והתאמצו רבות בצליחת המסלולים באופן מיטבי. יחד עם זאת, לאחר בחינת העובדות, העדויות והנתונים וכן לאור הוראות תקנון הערעורים של האיגוד, הגענו למסקנה שפסילת המסלולים הרלוונטיים היא החלופה הנכונה ביותר בנסיבות הארוע.

לפיכך, הועדה החליטה לאשר את הערעור ולפסול את המסלולים לעיל.

בהתאם לתקנון הערעורים של האיגוד, החלטת פסילת המסלולים מחייבת אישור גם של ועדת ערעורים מורחבת ולפיכך צורפו אליה שני חברים נוספים - חברת הנהלת האיגוד גנית אשכנזי והנווט שמעון שומרני - לצורך קבלת החלטה סופית בערעור.

החלטת פסילת המסלולים אושרה גם ע"י הועדה המורחבת בהחלטה שהתקבלה פה אחד.

לאור החלטה זאת, נפסלים בתחרות נחל חצרים המסלולים הבאים: ארוך, בינוני+, בינוני א', בינוני ב', בינוני נוער, קצר+D, קצר+H.

כמו כן, נבקש לפרסם באתר התחרות את התוצאות וזמני הביניים, כמו גם את דוח זה.

אנו מקווים שכל הגורמים המעורבים יפיקו לקחים משמעותיים מהארוע, ונחתום החלטה זו בהוקרת תרומתם העצומה של מארגני התחרויות לקידום ספורט הניווט, הפועלים בהתנדבות מלאה ומתוך אהבה גדולה לספורט הניווט.

חברי הועדה והועדה המורחבת:

אנדרה קוצר, גנית אשכנזי, נמרוד כהן, ארם יעקבי, שמעון שומרני

[IOF. "Cancelling a Competition: Clarification of Rule 26.12." AGENDA ITEM 154/12.2, 2011]¹
"Sporting fairness implies that the competitors and the public should be prepared to accept that the races **cannot be 100% fair**. There will always be an element of **luck**, especially in a sport such as orienteering taking place in an outdoors environment. ...Orienteering is a complex sport to organise and there will sometimes be slight **imperfections** – for example with the map or the control descriptions. A race should not be voided just because of **a minor technicality**."

²גם מניתוח LapCombat שיטה מוכרת באיגוד לניתוח מבוסס זמני ביניים עבור הנווט לגבי התחנות השונות, ולבחינת השונות בין הנוטים.